

เขื่อนศรีนครินทร์

เขื่อนศรีนครินทร์ เป็นเขื่อนอเนกประสงค์แห่งแรกของโครงการพัฒนาลุ่มน้ำแม่กลอง สร้างขึ้น บนแม่น้ำแควใหญ่ บริเวณบ้านเจ้าเณร ตำบลท่ากระดาน อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี นับเป็น เขื่อนแห่งที่ ๘ ในจำนวน ๑๗ แห่ง ที่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) สร้างขึ้นเพื่อ อำนวยประโยชน์ทางด้านต่างๆ ตลอดจนช่วยพัฒนาชีวิต ความเป็นอยู่ของราษฎร และส่งเสริมให้เป็น แหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม

ลักษณะเขื่อนและโรงไฟฟ้า เป็นเขื่อนประเภทหินถมแกนดินเหนียวที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย มีความสูงจากฐานราก ๑๔๐ เมตร สันเขื่อนยาว ๖๑๐ เมตร กว้าง ๑๕ เมตร พื้นที่อ่างเก็บน้ำ ๔๑๙ ตารางกิโลเมตร มีความจุมากเป็นอันดับหนึ่งคือ ๑๗,๗๔๕ ล้านลูกบาศก์เมตร

โรงไฟฟ้าเป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก ติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้าจำนวน ๕ เครื่อง เครื่องที่ ๑-๓ กำลังผลิต เครื่องละ ๑๒๐,๐๐๐ กิโลวัตต์ เครื่องที่ ๔-๕ เป็นเครื่องกำเนิดไฟฟ้าระบบสูบกลับ กำลังผลิต เครื่องละ ๑๘๐,๐๐๐ กิโลวัตต์ รวมกำลังผลิตทั้งสิ้น ๗๒๐,๐๐๐ กิโลวัตต์

งานก่อสร้างเขื่อนศรีนครินทร์ เริ่มเมื่อปี ๒๕๑๖ แล้วเสร็จในปี ๒๕๒๓ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้เชิญ พระนามาภิไธยสมเด็จพระศรีนครินทร์ มาชานานามเขื่อน และเสด็จ พระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ไปทรงเปิดเขื่อน เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๒๔

ประโยชน์ เขื่อนศรีนครินทร์เป็นโครงการอเนกประสงค์ ซึ่งอำนวยประโยชน์ในด้านต่างๆ ดังนี้

- **ชลประทาน** ช่วยส่งเสริมระบบชลประทาน โครงการแม่กลองใหญ่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยมี เขื่อนแม่กลองของกรมชลประทานเป็นหัวงานทดน้ำเข้าสู่พื้นที่เกษตร ได้ตลอดปีเป็นเนื้อที่ถึง ๔,๑๑๘ ล้านไร่
- **ผลิตไฟฟ้า** สามารถผลิตพลังงานไฟฟ้าได้เฉลี่ยปีละประมาณ ๑,๒๕๐ ล้านกิโลวัตต์ ชั่วโมง
- **บรรเทาอุทกภัย** สามารถกักเก็บน้ำที่หลากมาในช่วงฤดูฝนไว้ในอ่างเก็บน้ำ ได้เป็นจำนวนมาก ช่วย บรรเทาอุทกภัยในเขตลุ่มน้ำแม่กลองให้ลดน้อยลง
- **คมนาคมทางน้ำ** สามารถใช้เป็นเส้นทางเดินเรือขึ้นไปยังบริเวณอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี และอำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ได้อย่างสะดวกและรวดเร็วขึ้น

- **ผลักดันน้ำเค็ม** สามารถปล่อยน้ำลงผลักดันน้ำเค็มมิให้หนุนล้าเข้ามาทำความเสียหายแก่พื้นที่บริเวณ ปากน้ำแม่กลองในช่วงฤดูแล้ง
- **ประมง** เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลาน้ำจืดที่อุดมสมบูรณ์ ช่วยเพิ่มรายได้ให้กับราษฎรอีกทางหนึ่งด้วย

ท้องเที่ยว เชื้อนครินทร์นับเป็นแหล่งท้องเที่ยว พักผ่อนหย่อนใจที่สวยงามอีกแห่งหนึ่ง ในจังหวัด กาญจนบุรีให้ทั้งความรู้และความเพลิดเพลิน แก่ผู้มาเที่ยวชมปีละเป็นจำนวนกว่าแสนคน และก่อให้เกิด การขยายตัวทางการท่องเที่ยวอย่างกว้างขวาง เช่น แพท่องเที่ยวในอ่างเก็บน้ำ เป็นต้น

- สวนเวลารำลึก สร้างขึ้นในศกมณฑลสมัยที่สมเด็จพระศรีนครินทร์ทรง เจริญพระชนมายุ ๙๐ พรรษา บนเนื้อที่ ๓๐ ไร่ บริเวณเชิงเขาริมอ่างเก็บน้ำ ไกลท่าเรือเชื่อนครินทร์ เริ่มก่อสร้างตั้งแต่เดือนเมษายน ๒๕๓๓ แล้วเสร็จ เดือน มีนาคม ๒๕๓๔

ด้วยรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ และตระหนักในพระราชจริยาวัตรของสมเด็จพระศรีนครินทร์ทรง บรมราชชนนีที่ทรงยึดถือปฏิบัติ อีกทั้งแสดงออกให้ประจักษ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของเวลา ทรงเชื่อมั่นว่าเวลาเป็นของมีค่า จึงควรใช้เวลาให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่

ในการออกแบบสวนจึงเลือกนาฬิกาแดดเป็นสัญลักษณ์ เพื่อสื่อความสัมพันธ์เกี่ยวกับกาลเวลา นอกจากนี้ ยังได้แต่งเติมเสริมสร้างสิ่งตกแต่งต่างๆ ให้เป็นองค์ประกอบที่สมบูรณ์แบบของสวน เฉลิมพระเกียรติแห่งนี้

- นาฬิกาแดดและวิธีการอ่าน นาฬิกาแดดเป็นประติมากรรมสร้างขึ้นด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก วัดตามแนวโค้งยาว ๒๓.๘๐ เมตร ส่วนกว้างที่สุด ๙.๙๕ เมตร ส่วนแคบที่สุด ๖.๒๕ เมตร หนา ๐.๘๐ เมตร เข็มรับแสงอาทิตย์ทำให้เกิดเงา หล่อด้วยโลหะผสม ขนาดยาว ๖.๕๐ เมตร กว้าง ๑.๐๐ เมตร ตั้งหันหน้าลงทิศใต้ แผ่นหน้าปัดเอียง ๒๘.๖ องศาที่เส้นรุ้ง ๑๔๐ ๒๔' ๓๒" เหนือ เส้นแวง ๙๙๐ ๗' ๓๖" ตะวันออก บนผิวหน้าปัดปิดด้วยกระเบื้องเคลือบ สีเทาขาวประกอบด้วยสัญลักษณ์และอักษรย่อ บอกเดือนต่างๆ
 - เส้นสีน้ำเงินแกบอกเดือนมกราคม ถึงเดือนมิถุนายน
 - เส้นสีน้ำเงินอ่อนบอกเดือนกรกฎาคม ถึงเดือนธันวาคม
 - เส้นสีแดงเข้มบอกเวลาของเดือนมกราคม ถึงเดือนมิถุนายน
 - เส้นสีเหลืองบอกเวลาของเดือนกรกฎาคม ถึงเดือนธันวาคม

ตัวเลข ๐๗.๐๐ น. ถึง ๑๘.๐๐ น. ปลายเส้นสีแดง และสีส้ม บอกชั่วโมงเงาจาก ปลายเข็มจะทาบลง ที่พื้นหน้าปัดให้ดูเวลาเดือน และฤดูกาลตามเส้นทางต่างๆ

สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง กาญจนบุรีเป็นดินแดนแห่งประวัติศาสตร์ และธรรมชาติอันงดงามที่ท้าทาย และดึงดูดใจให้นัก ท่องเที่ยวมาเยี่ยมเยือน การมาเที่ยวชมเชื่อนจึงสามารถแวะชมสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ที่อยู่ใกล้เคียงได้ มากมายดังนี้

- **สะพานข้ามแม่น้ำแคว**หรือทางรถไฟสายสันติภาพ เป็นสถานที่ทางประวัติศาสตร์อันยิ่งใหญ่ที่สะท้อน ให้เห็นถึงความโหดร้ายทารุณในสมัยสงครามโลก ครั้งที่ ๒ อยู่ห่างจากตัวเมืองไปทางทิศเหนือประมาณ ๔ กิโลเมตร บริเวณใกล้เคียงกับสะพานนั้นมีห้วงถ้ำจักรเก่า ซึ่งเคยใช้งานในเส้นทางสายนี้เมื่อสมัยสงครามฯ ไว้ให้ชมอีกด้วย

- **น้ำตกเอราวัณ** เป็นน้ำตกที่ใหญ่และสวยงาม มีถึง ๗ ชั้น ตั้งอยู่ในอุทยานแห่งชาติเอราวัณ บนฝั่งแม่น้ำแควใหญ่ ปัจจุบันการเดินทางไปสะดวกมาก โดยผ่านทางตลาด เชื้อนครินทร์แล้วเลี้ยวซ้าย ตรงไปอีก ๓ กิโลเมตร
- **ถ้ำพระธาตุ** ภายในถ้ำเป็นหินงอกหินย้อยลัดเหลี่ยมกันสวยงาม การเดินทางไปด้วยผ่านเข้าไปในเขต เชื้อนครินทร์ก่อน แล้วเลี้ยวซ้ายแยกขึ้นเขาไปตามถนนลูกรังประมาณ ๘ กิโลเมตร นักท่องเที่ยวควรใช้ ความระมัดระวังในการขับรถให้มาก และควรติดต่อเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ณ ที่ทำการซึ่งตั้งอยู่เชิงเขาให้เป็นผู้ นำทางเข้าชมภายในถ้ำด้วย
- **น้ำตกศรีนครินทร์** (ห้วยแม่มั่น) เป็นน้ำตกที่ไหลบ่าลงมาชอยเป็นชั้นๆ ผ่านหินงอกหินย้อยแลดู เป็นมางดงามยิ่ง ทิวบริเวณร่มรื่นด้วยพันธุ์ไม้นานาชนิด สามารถเดินทางไปได้ทั้งทางรถยนต์และทางเรือ

เส้นทางคมนาคม เชื้อนครินทร์ อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ ๒๐๐ กิโลเมตร สามารถเดินทางแบบ เข้าไปเย็นกลับ หรือแบบพักแรมตามใจชอบ

การเดินทางโดยรถยนต์ใช้เวลาประมาณ ๒ ชั่วโมงครึ่ง ไปตามถนนสายเพชรเกษมหรือสาย พุทธรณทล ผ่านอำเภอนครชัยศรี-จังหวัดนครปฐม อำเภอบ้านโป่ง-ท่ามะกา-ท่าเรือ เข้าสู่จังหวัด กาญจนบุรี แล้วเดินทางต่อ ไปตามทางหลวงหมายเลข ๓๑๙ ผ่านตำบลลาดหญ้า และเขื่อนท่าทุ่งนา อีกเป็นระยะทาง ๖๔ กิโลเมตร ก็จะถึงเชื้อนครินทร์

หากเดินทางโดยรถโดยสารประจำทางกรุงเทพฯ-กาญจนบุรี หรือโดยรถไฟสาย ท่องเที่ยวจากสถานี รถไฟบางกอกน้อย ก็สามารถต่อรถโดยสารประจำทางที่ท่ารถในอำเภอเมือง มาลงปลายที่ตลาด เชื้อนครินทร์ แล้วจ้างเหมารถยนต์รับจ้างให้พาเที่ยวชมเขื่อนและบริเวณโดยรอบก็สะดวกเช่นกัน

ติดต่อสอบถาม ผู้สนใจจะเยี่ยมชมหรือพักแรมที่เชื้อนครินทร์ สามารถติดต่อสอบถามรายละเอียดได้ที่เจ้าหน้าที่ บ้านพักรับรองเชื้อนครินทร์ โทร. ๐-๓๔๕๗-๔๐๐๑-๒ ต่อ ๒๔๕๕ โทรสาร ๒๔๕๓ หรือ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย นนทบุรี โทร.๐-๒๔๓๖-๐๖๔๖-๘

เชื้อนครินทร์เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมได้ทุกวันตั้งแต่เวลา ๐๖.๐๐-๑๘.๐๐ น. ซึ่งทางเขื่อนมี เจ้าหน้าที่บริการ และรักษาความปลอดภัยคอยต้อนรับ และอำนวยความสะดวกแก่ทุกท่าน รวมทั้งมีสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ เช่น บ้านพัก ร้านอาหาร ห้องประชุม และสนามกีฬาต่างๆ ตลอดจนจัดเรือล่องชม อ่างเก็บน้ำไว้บริการด้วย

สรุป เชื้อนครินทร์ ก่อกำเนิดขึ้นเพื่ออำนวยประโยชน์ต่อชีวิต ความเป็นอยู่ของประชาชน และการ พัฒนาประเทศ ปัจจุบันได้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยว และสถานที่พักผ่อนที่สำคัญแห่งหนึ่ง ในจังหวัด กาญจนบุรี แต่ละปีจะมีนักท่องเที่ยวหลั่งไหลเข้าไปเที่ยวชมอย่างมากมาย ตลอดจนเป็นสถานที่เข็ดหน้า ขูดตาของประเทศไทยอีกแห่งหนึ่ง เชื้อนครินทร์จึงเป็นสมบัติของประชาชนชาวไทยทั้งชาติ ที่จะคงอยู่เพื่อ อำนวยประโยชน์ไปชั่วกาลนาน